

MINA TEMA JA NIMED IV

13.05.2025

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

Perekonnanimede grupp:

Britta Bötter, õigusteadus

Aaron Sirkel, Aasia uuringud

Sigrid Vaatmann, noorsootöö

Liisa Vaigla, pedagoogika

Elisabeth Värno, nüüdiskultuur

Kaisa Selirand, haldus- ja ärikorraldus

Juhendajad:

Annika Hussar (Tallinna Ülikool)

Enel Pungas (Siseministeerium)

Nimeseaduse grupp:

Hanna Kristiina Anteploon, eesti

filoloogia

Nette Junkur, nüüdiskultuur

Liis Kaar, õigusteadus

Gilleke Kalem, pedagoogika

Heidy Murula, eripedagoogika

Eva Ratas, keeleteadus ja

keeleteoimetamine

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL

INTERDISTSIPLINAARSUS

Erialad: haldus- ja ärikorraldus, õigusteadus, Aasia uuringud, nüüdiskultuur, noorsootöö, pedagoogika, keeleteadus ja keeleteoimetamine, eesti filoloogia

- Õigusteadus: Asjakohaste õigusaktide analüüs ja tõlgendamine.
- Aasia uuringud: Lisab kultuurilist perspektiivi ja võrdlusmomendi.
- Nüüdiskultuur: Uurib, kuidas nimed kajastavad ühiskondlikke trende ja kultuurilisi muutusi.
- Eesti filoloogia ning keeleteadus ja keeleteoimetamine: keeleline ja tekstiline täpsus, küsimustiku vastuste analüüsimine.

EESMÄRK

- Välja selgitada isikunimede roll Eesti ühiskonnas ning nende seosed ametliku nimekasutuse ja nimeseadusega.
- Välja selgitada inimeste teadlikkus nimeseadusest ning nende ootused sellele.

OLULISUS

- Isikunimed on identiteedi ja kultuuri oluline osa, mõjutades nii igapäevaelu kui ka ametlikku nimekasutust.
- Muutuva ning globaliseeruva maailma ootuste vastavus nimeseadusele.

Oleme eesmärgi saavutanud

- pakkudes teaduspõhist ülevaadet ning suuniseid seadusandluse täiustamiseks.

TEGEVUSKAVA

1. Rühmade moodustamine, täpsema fookuse paikapanek
2. Küsimustiku koostamine
3. Testrühma peal uurimuse läbiviimine ning vajadusel küsimuste korrigeerimine
4. Küsitluse läbiviimine
5. Intervjuude läbiviimine
6. Andmete kogumine ja analüüsimine
7. Ettekanne nimekomisjonile
8. Artikli kirjutamine

TEGEVUSTE RAKENDAMINE

- Digitaalne küsimustik (Google Forms)
 - 710 vastanut
- Tulemuste analüüs
- Intervjuud erialaspetsialistidega
 - 4 läbiviidud intervjuud
- Ettekanne nimekomisjonile
- Teadusartikkel

LINK KÜSITLUSELE

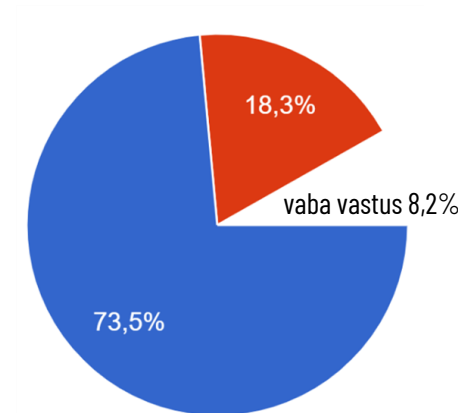
TEADUSPÕHISUS

- Teaduslik taust ja teave: The Oxford Handbook of Names and Naming
- Eesti nimeseaduse analüüs
 - Selle alusel kehtestatud määrused: Tunnused, mille alusel perekonnanimesid käsitatakse ühise perekonnanimena, Liiga laialdase kasutusega perekonnanimede loetelu
 - Nimeseaduse eelnõud ja seletuskirjad
- Võrdlev analüüs teiste riikide nimeseadustega: Soome nimeseadus, Rootsi isikunimeseadus
- Küsimustik: koostamisel järgitud Tartu Ülikooli juhendit Mai Beilmanni (2020) poolt

KÜSITLUSE TULEMUSED

- 73,5% toetab riigi sekkumist eesnime panekul lapse huvide kaitseks;
- Enamik vastajatest leiab, et eesnimes ei tohiks olla numberid ning muid tavatuid sümboleid
- Oluline on ka nime hääldatavus (35%) ja nime õigekiri (31%).

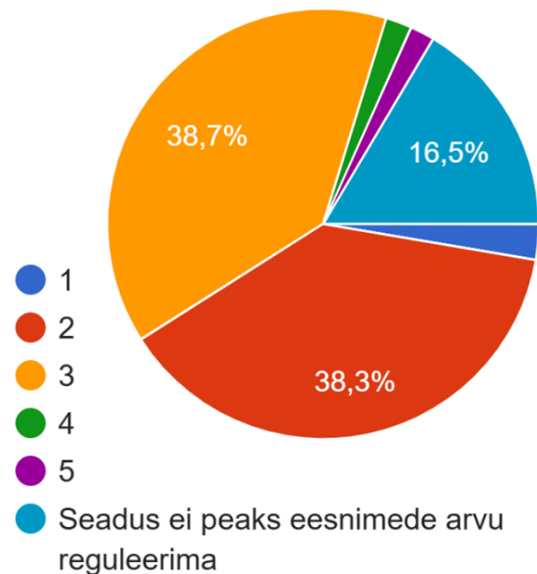

- Jah, riik peaks sekkuma (et kaitsta lap...
- Ei, nimepanek peaks olema täielikult v...

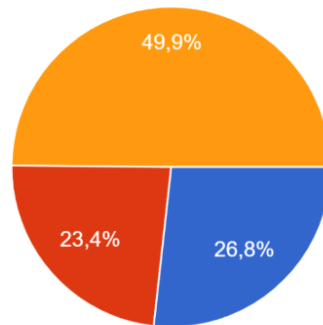
KÜSITLUSE TULEMUSED

- Maksimalne lubatud eesnimede arv võiks olla kaks (39%) või kolm (39%). 16,5% vastajatest leidis, et seadus ei peaks eesnimede arvu reguleerima
- 51,5% arvates on nõue, et isikunimi peab vastama tema soole, vajalik
- Ükski mees ei toetanud seisukohta, et lapse perekonnanimi peaks tulema emaliini pidi

VEEL KÜSITLUSE TULEMUSTEST

- 41,5 % pooldavad lapsele perekonnanime andes paindlikumaid võimalusi
- 56% toetab võimalust abielludes võtta täiesti uus perekonnanimi, mida kumbki abiellujatest varem ei kandnud
- Pooled vastajatest leiavad, et elukaaslastel peaks olema võimalus võtta ühine perekonnanimi ilma abiellumata/kooselu registreerimata

- Jah, see peaks olema kõigile soovijatele võimalik
- Jah, aga ainult kindlatel tingimustel (nt kooselu on kestnud teatava aja või paaril on lapsed)
- Ei, ühine perekonnanimi peaks olema seotud abielu või registreeritud kooseluga

JÄRELDUSED

Ühiskondlikud hoiakud

- Kasvav toetus paindlikumale nimevalikule
- Samas väärtustatakse teatavate traditsioonide hoidmist

Ekspertintervjuud

- Seaduses on õiguslikke lünki (nt kriminaalse taustaga isiku nimevahetus);
 - Spetsialistid näevad vajadust selgemate regulatsioonide järele

Soovitused seadusandlusele

- Seadusandluses on vaja selgeid ja ajakohaseid juhiseid nimevaliku ja -vahetuse kohta.
- Tuleks suurendada paindlikkust perekonnanime jagamisel ja kehtestada täpsed reeglid erijuhtumite jaoks.

TÄNAME KUULAMAST

<https://www.hooandja.ee/projekt/nii-ongi-mu-kullake>

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

TALLINNA ÜLIKOOL